

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KENT KARŞIYAKA SOSYAL TESİS İŞLETMELERİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye Yapısı ve Ortaklık	2
Tablo 2: Şirketin İştirakleri	2
Tablo 3: Dönem Net Zararının Yıllar İtibarıyla Tutarları	10
Tablo 4: Şirket Borçlarına İlişkin Bilgiler.....	10

KISALTMALAR

KENT AŞ	Kent Karşiyaka Sosyal Tesis İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
EKAP	Elektronik Kamu Alımları Platformu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
COSO	Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Mali Yapıyı İyileştirici Tedbirlerin Alınmaması
2. Mülkiyet ve Tasarruf Hakkı Belediyede Olan Tesislerin Şirket Tarafından Kullanılması ve Kiraya Verilmesi
3. Şirket Personelinin Sözleşmeye Dayanmaksızın Belediyede İstihdam Edilmesi
4. Belediyeden Olan Hakediş Alacaklarının Düzenli Tahsil Edilmemesi
5. Ticari Faaliyet Kapsamındaki Mal ve Hizmet Bedellerinde Mevzuata Aykırı Olarak İndirimli Tarife Uygulanması
6. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
7. İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması
8. Sayıştaya Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Zamanında Gönderilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kent Karşıyaka Sosyal İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (KENT AŞ), Karşıyaka Belediyesi tarafından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 70'inci maddesi ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre 24.09.1990 yılında kurulmuş olup 05.10.1990 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

KENT AŞ'nin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup Karşıyaka'nın çeşitli yerlerinde bulunan sosyal tesis, restoran, kafeterya, büfe, market, düğün salonu ve çocuk eğitim merkezi işletmeciliği ile personel temini işi ile iştigal etmektedir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde aynı hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

KENT AŞ kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Belediye Kanunu ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda kurulmuş anonim bir şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsil yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu, 2 tüzel kişi ortaklığını temsilen 5 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri 02.10.2023 tarihli Genel Kurul kararı ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; 1 Genel Müdürlük, 10 Müdürlük ve 34 Şubeden oluşmaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2023 tarihi itibarıyla 953'tür. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

Kent Karşıyaka Sosyal Tesis İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin nominal sermaye tutarı 81.259.709,00 TL olup ödenmemiş sermaye tutarı 7.433.333,00 TL'dir.

Karşıyaka Belediyesi, şirketin %96 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2023 tarihi itibarıyla sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Sermaye Yapısı ve Ortaklık

Pay Sahibinin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Karşıyaka Belediyesi	78.009.321,00	96
Egeşehir Yapı Planlama Müşavir Teknoloji AŞ	3.250.388,00	4
Toplam	81.259.709,00	100

Kent AŞ'nin aşağıdaki tabloda yer alan iştiraki bulunmaktadır.

Tablo 2: Şirketin İştirakleri

İştirakin Adı, Soyadı/Ünvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Kuzey İzmir Teknoloji Geliştirme Merkezi ve Girişimcilik Hiz. San.ve Tic. AŞ	100.000,00	20

Şirketin amacı, sosyal tesis, restoran, kafeterya ve market işletmeciliği alanlarında hizmet vermektir. Bu nedenle şirketin ana gelirleri sosyal tesis, restoran, kafeterya ve diğer şube satış gelirleridir.

Şirketin 2021 yılı dönem net zararı 53.937.265,94 TL, 2022 yılı dönem net zararı 64.471.879,29 TL, 2023 yılı dönem net zararı ise 124.551.426,48 TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı dönem net zararı 2022 yılına göre % 93,18 oranında artış göstermiştir. Bu durum, satış maliyetlerinin ve faaliyet giderlerinin, brüt satışlardaki artıştan daha fazla artmasından kaynaklanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul

Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi (1) Seri no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2022 yılı aktif toplamı 14.008.700,00 TL'yi veya net satışları toplamı 28.016.300,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2023 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları

Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Şirket, 29.07.2017 tarihli ve 30138 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan (56) Sıra no.lu Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı (BOBİ FRS) Hakkında Tebliğ ile Bağımsız Denetime Tabi Olacak Şirketlerin Belirlenmesine Dair Karar uyarınca bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS’de öngörülen finansal tabloları (finansal durum tablosu, kâr veya zarar tablosu, öz kaynak değişim tablosu ve nakit akış tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu/Kâr-Zarar tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol işlemlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini, içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, ahlaki ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe

sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılarından bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açılarından kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ayrıca, bilişim sistemlerine ilişkin kontroller, veri merkezi ve ağ işlemleri, sistem yazılımının edinimi, değişimi ve bakımı, erişim güvenliği ve uygulama sistemi edinimi, geliştirilmesi ve bakımı vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirket bünyesinde iç kontrolün sağlanmasına ilişkin olarak aşağıdaki uygulamalar mevcuttur:

- Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, Şirket İnsan Kaynakları Yöneticiliği Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.
- Her birimin iş ve işleyişi kendi alanındaki Yönetmeliklerle desteklenmekte ve bu suretle çeşitli kontroller sağlanmaktadır.
- Şirketin tüm birimlerinde bulunan envanter stok kontrolü, personel takibi, şirketin gerçekleştireceği sözleşmelerin incelenmesi ve denetlenmesi vb. amacıyla "Denetim Birimi" kurulmuştur.
- Birimlerin işlemlerine ilişkin süreçlerde birbirlerinin kullandıkları programlara ve iş süreçlerine müdahaleleri yönetim politikası olarak engellenmiştir.
- Şirket bağımsız denetime tabi olması sebebiyle her yıl denetlenmekte olup bir nevi iç kontrol süreci bu denetimlerce de yerine getirilmektedir.

- Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kâr-zarar durumunu ortaya koyabilmek adına mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolarının Ekim ayında yapılan Genel Kurula sunulduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kent Karşıyaka Sosyal İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin, 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Mali Yapıyı İyileştirici Tedbirlerin Alınmaması

Kent Karşıyaka Sosyal Tesis İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin (KENT AŞ) yıllar itibarı ile sürekli zarar ettiği, 2023 yılı faaliyetleri sonucu oluşan dönem net zararı ile sermayesinin üçte ikisinin karşılıksız kaldığı, kamu idarelerine olan vergi ve sosyal güvenlik prim borçları gibi yükümlülüklerini yerine getiremediği görülmüştür.

Teknik iflâsa yol açan nedenler ile yapılması gereken işlemler 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "3. Sermayenin kaybı, borca batık olma durumu a) Çağrı ve bildirim yükümü" başlıklı 376'ncı maddesinde;

“(1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar.

(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer...”

şeklinde yer almaktadır.

Söz konusu maddede, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının veya üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması durumunda yönetim kurulu ve genel kurul tarafından yerine getirilmesi gereken hususlar belirlenmiş, bu hususların yerine getirilmemesi halinde, Şirketin kendiliğinden sona ermesi veya iflâsının istenmesi gibi müeyyideler hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun’un “Riskin erken saptanması ve yönetimi” başlıklı 378’inci maddesinde, yönetim kurulu; şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla, uzman bir komite kurmak, sistemi çalıştırmak ve geliştirmekle yükümlü tutulmuştur.

Şirketin 2023 yılı faaliyetleri sonucunda; 345.566.278,64 TL net satış hasılatı elde edilmiş, satışların maliyeti tutarı 269.386.505,21 TL ile faaliyet giderleri tutarı 242.847.479,19 TL’nin net satış hasılatından düşülmesi sonucu 166.667.705,76 TL faaliyet zararı oluşmuştur. Diğer faaliyetlerden olağan/olağanüstü gelir ve kârların eklenmesi, finansman giderleri ile diğer faaliyetlerden olağan/olağanüstü gider ve zararların düşülmesi sonunda Şirketin 2023 yılı gelir tablosunda dönem net zararı 124.551.426,48 TL olarak gerçekleşmiştir.

Şirketin 31.12.2023 tarihli bilançosuna göre ödenmiş sermaye tutarı (sermaye düzeltmesi olumlu farkları ile birlikte) 981.211.273,76 TL ve yasal yedeklerin tutarı 438.337,92 TL’nin toplamı 981.649.611,68 TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı faaliyet dönemi sonunda, bilançoda yer alan dönem net zararı ile geçmiş yıllar zararlarının toplamı ise 700.743.076,91 TL’dir. Bu durumda, Şirket sermayesi ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisi zarar sebebiyle karşılıksız kalmıştır.

Yapılan denetimde Şirketin zarar etmesi hususunun sadece 2023 yılına has olmadığı önceki dönemlerde de sürekli olarak zarar edildiği anlaşılmıştır. Aşağıdaki tabloda 2014 yılından itibaren dönem net zararlarına yer verilmiştir.

Tablo 3: Dönem Net Zararının Yıllar İtibarıyla Tutarları

Yıl	Dönem Net Zararı (TL)
2014	(4.226.334,26)
2015	(6.749.955,63)
2016	(4.613.262,22)
2017	(9.983.841,76)
2018	(18.551.938,43)
2019	(13.364.918,47)
2020	(31.789.895,63)
2021	(53.937.265,94)
2022	(64.471.879,29)
2023	(124.551.426,48)

Sürekli olarak zarar eden Şirketin devamlılığının sağlanması için ortaklar tarafından sermaye destekleri ile kaynak aktarımı yapılmaktadır.

Diğer taraftan uzun dönemlerdir zarar eden Şirketin faaliyetlerini yürütürken, mal ve malzeme alımı yaptığı firmalara, Vergi Dairesine, Sosyal Güvenlik Kurumuna ve Sendikaya önemli tutarda borcu olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu borçların zamanında ödenmemesi ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer'i alacakların doğmasına ve Şirketin ilave mali yük altına girmesine sebebiyet vermektedir. Şirketin borçlarına ilişkin detaylar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4: Şirket Borçlarına İlişkin Bilgiler

Borcun Türü	Tutar (TL)
Ticari Borçlar	45.417.670,73
Ortaklara Borçlar	5.000.000,00
Sendikaya Olan Borçlar	9.119.441,22
Vergi Borcu	109.476.260,02
Sosyal Güvenlik Prim Borcu	219.193.076,84
Kısa Vadeli Gider Tahakkukları	20.719.952,02
Toplam	408.926.400,83

Borçlarını ödeyemeyen Şirket tarafından, Karşıyaka Belediyesinin bir başka iştiraki olan Kordelion AŞ'ye muhtelif tarihlerde peyderpey olmak üzere toplam 14.021.941,31 TL tutarında vade ve faiz oranı belirlenmeden nakit borç verilmiş olduğu da denetim sırasında tespit edilmiştir.

Şirket; sosyal tesis, restoran, kafeterya, büfe, market, düğün salonu, otopark, elektrikli skuter işletmeciliği yapmakta ve Karşıyaka Belediyesine hizmet sözleşmesi ile personel hizmeti vermektedir. Bu faaliyet alanlarının bir kısmından sürekli olarak zarar edilmektedir.

Ayrıca Şirketin personel hizmet sözleşmesiyle Karşıyaka Belediyesinde çalışan personeli dışında, sözleşmeye dayanmaksızın ve hizmet bedeli alınmaksızın yine Karşıyaka Belediyesinde görevlendirilmiş olan 31.12.2023 tarihi itibarıyla 324 personeli bulunmaktadır. Aynı tarih itibarıyla Şirketin toplam personel sayısının 953 olduğu göz önüne alındığında, Şirket zararının önemli bir kısmının, maliyetlerine katılan ancak Belediyede istihdam edilen personelden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, Şirketin sürekliliğinin sağlanması açısından Yönetim Kurulu tarafından başta personel maliyetleri ve sürekli zarar edilen faaliyetlere ilişkin olmak üzere şirketin varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren diğer sebepler hususunda mali yapıyı iyileştirici tedbirler alınması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Mülkiyet ve Tasarruf Hakkı Belediyede Olan Tesislerin Şirket Tarafından Kullanılması ve Kiraya Verilmesi

Şirket tarafından mülkiyet hakkı veya tasarruf yetkisi olmadan bazı tesislerin fiilen kullanıldığı, bazılarının ise kiraya verildiği ve bu kapsamda mülkiyet hakkı ve tasarruf yetkisi sahibine herhangi bir ödemede bulunulmadığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Sermaye Koyma Borcu" ana başlığı altında bulunan 128'inci maddesinde, taşınmaz mülkiyetinin veya diğer aynı bir hakkın sermaye olarak konulması hâlinde, şirketin bunlar üzerinde tasarruf edebilmesi için tapu siciline tescilin gerekli olduğu belirtilmiştir.

Muhtelif tarihlerde alınan Karşıyaka Belediye Meclis kararları ile mülkiyeti/tasarrufu Belediyeye ait olan cumhuriyet düğün salonu, kumko-varyant satış ofisi ve Mustafa Kemal Mahallesinde bulunan 2 adet dükkânın 10 yıllık intifa hakkının şirkete aynı sermaye olarak konulmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda söz konusu işletmelere ilişkin Asliye Ticaret Mahkemesince 10 yıllık intifa hakkı değeri belirlenmiştir. Ancak sermaye artırım kararı Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından, tescil için aranan bazı şartların eksik olması gerekçesiyle uygun görülmemekle tescil işlemleri tamamlanmamıştır.

Yapılan incelemede, sermaye artırım kararı tescil edilmemesine rağmen yukarıda bahsedilen işletmelerden kumko-varyant ofisi ile Mustafa Kemal Mahallesinde bulunan 1 dükkânın Şirket tarafından kiraya verildiği ve 2023 yılında toplam 2.635.347,07 TL kira geliri elde edildiği; cumhuriyet düğün salonu ile Mustafa Kemal Mahallesinde bulunan diğer

dükkanın ise Şirket tarafından işletildiği tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu taşınmazların, hukuki bir dayanak olmaksızın kiralanması ve işletilmesi sonucunda tasarruf veya mülkiyet sahibine herhangi bir ödeme (kira, ecrimisil vb.) yapılmadığı görülmüştür.

Şirketin mülkiyetinde olmayan bir taşınmaza ilişkin olarak kullanma ve yararlanma yetkisine sahip olabilmesi için Belediye tarafından intifa hakkı devri yapılması ve tescil edilmesi ya da Belediye ile söz konusu alanların kullanımına veya kiraya verilebilmesine ilişkin sözleşme yapılması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, söz konusu alanların kullanımına ilişkin mevzuat hükümlerine göre gerekli işlemlerin yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Şirket Personelinin Sözleşmeye Dayanmaksızın Belediyede İstihdam Edilmesi

Şirket personeli olan bazı işçilerin Şirket bünyesinde çalışmadığı, söz konusu işçilerin yinelenen geçici görevlendirme yazılarıyla mütemadiyen Karşıyaka Belediyesinde görevlendirildiği ve bu işçilerin işçilik maliyetlerine Şirketin katlandığı görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 16'ncı maddesinde, kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere Devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşların da tacir sayılacağı belirtilmiştir. Aynı Kanun'un "Tacir olmanın hükümleri" başlıklı 18'inci maddesinde, her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği; "Özen ve bağlılık yükümü, rekabet yasağı" başlıklı 626'ncı maddesinde ise müdürler ve yönetimle görevli kişilerin görevlerini tüm özeni göstererek yerine getirmesi gerektiği ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde, gözetmekle yükümlü olduğu ifade edilmiştir.

Bununla beraber 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 20'nci maddesi ile belediyeler ile bağlı kuruluşlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini, doğrudan hizmet alımı suretiyle, ortaklık pay şartını sağlayan şirketlerinden birine gördürebilecekleri düzenlenmiştir. Buna göre, Şirket personelinin fiilen Karşıyaka Belediyesi bünyesinde çalıştırılmasının yapılacak sözleşme ve ödenecek hakedişler kapsamında gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Şirketin personel kayıtları üzerinde yapılan incelemede, 31.12.2023 tarihi itibarıyla 324 personelin Karşıyaka Belediyesinin farklı müdürlüklerinde görevlendirildiği görülmüştür. Şirket bünyesinde istihdam edilen personel sayısının 953 olduğu göz önüne alındığında bu personelin %34 oranına denk gelen kısmının Şirkete ait işyerlerinde çalışmayarak Belediyede hizmet verdiği, Belediye ile doğrudan hizmet alım sözleşmesi yapılmadığı gibi bu kapsamdaki personelin sosyal hakları dâhil toplam 91.257.168,34 TL tutarındaki işveren maliyetinin Şirket hesaplarından karşılandığı tespit edilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanuna tabi olan ve kâr amacı güden belediye şirketi personelinin başka kurum ve kuruluşlarda geçici görevlendirilmesine ilişkin herhangi yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Diğer taraftan, KENT AŞ personelinin herhangi bir bedel alınmaksızın Belediyede görevlendirilmesi Şirket menfaatlerini zedelemekte ve kârlılığı önemli derecede etkilemektedir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Şirket tarafından gerçekleştirilen mevcut uygulamanın mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil ettiği, söz konusu personele Belediye hizmetlerinde ihtiyaç duyulması halinde, 696 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 20'nci madde uyarınca doğrudan hizmet alımı suretiyle Belediyede görevlendirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Belediyeden Olan Hakediş Alacaklarının Düzenli Tahsil Edilmemesi

Şirketin, Karşıyaka Belediyesi ile yapmış olduğu hizmet alım sözleşmesinden doğan hakediş alacaklarının zamanında ve düzenli olarak tahsil edilemediği görülmüştür.

696 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 20'nci maddeye göre; il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü çerçevesinde Karşıyaka Belediyesi, %96 oranındaki hissesine sahip olduğu KENT AŞ ile 01.04.2022 – 31.03.2024 tarihlerini kapsayan

“Belediye Şirketlerinden Personelin Doğrudan Hizmet Alım İşİ Sözleşmesi” imzalamıştır. Söz konusu Sözleşme’nin “Ödeme yeri ve şartları” başlıklı 10’uncu maddesinde; “Ödemeler, düzenlenecek puantajlara uygun olarak şirkete aylık hakediş halinde yapılacaktır...” denilmektedir.

Yapılan incelemede, aylık olarak ödenmesi gereken hakediş alacaklarının zamanında ödenmediği tespit edilmiştir. Şöyle ki; Ocak ayına ilişkin 3.315.149,82 TL olan hakediş alacağı yedi parça halinde ve en son 03.04.2023 tarihinde yapılan 617.962,49 TL ödeme ile tamamlanmıştır. Bu durum yıl boyunca devam etmiş olup hakediş alacakları parçalar halinde ve geç tahsil edilmiştir. Ayrıca, bahsedilen husus nedeniyle Şirketin nakit sıkıntısı yaşadığı, personel maaşları ile vergi ve sosyal güvenlik prim borçlarını zamanında ödeyemediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 18’inci maddesinin ikinci fıkrasında, her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği, 369’uncu maddesinde, yönetim kurulu üyeleri ve yönetimle görevli üçüncü kişilerin, görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle yerine getirmek ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kurallarına uyarak gözetmek yükümlülüğü altında olduğu, 375’inci maddesinde ise, şirketin üst düzeyde yönetimi ile muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulmasının yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasında olduğu hüküm altına alınmıştır.

Görülebileceği üzere, şirket menfaatlerini ve finansal planlamasını tehlikeye düşüren sebeplerin tespiti ve gerekli önlemlerin uygulanması hususunda yönetim kuruluna sorumluluk yüklenmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Karşıyaka Belediyesinden olan hakediş alacaklarının zamanında ve düzenli olarak tahsil edilmesinin Şirketin mali sürdürülebilirliği açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 5: Ticari Faaliyet Kapsamındaki Mal ve Hizmet Bedellerinde Mevzuata Aykırı Olarak İndirimli Tarife Uygulanması

Şirketin gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin olarak bazı kişi ve kurumlara yasal dayanağı olmadan indirimli tarife uygulandığı görülmüştür.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde; kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşların da içinde olduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin altıncı fıkrasında ise, bu hükümden muaf tutulacak kişi ve kurumların Cumhurbaşkanı (02.07.2018 tarihi öncesi Bakanlar Kurulu) tarafından tespit edilebileceği belirtilmiştir.

Anılan Kanun hükmünden anlaşılacağı üzere, belediyelerin çoğunluk hissesine sahip olduğu iştiraklerinin ticari indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulayabilmesi, Cumhurbaşkanının bu konudaki muafiyet kararı ile mümkün olabilecektir. Aksi durumda indirim oranlarının Belediye ya da herhangi bir kişi veya kurum gibi belirli gruplar için değil herkes için; belirli tutar üstü satın almalar ya da belirli ürünler gibi ticari amaçlı belirlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Şirketin ticari faaliyet kapsamındaki hizmetlerinde, bazı kişilere %50 indirim, Karşıyaka Belediyesi Meclis Üyeleri ile Kent AŞ Yönetim Kurulu Üyelerine %20 indirim ve Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyeleri ile Karşıyaka Belediyesinde çalışan memurlara %10 indirim uygulandığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, mevzuat hükümlerine aykırı olarak kendilerine indirim uygulanamayacak kişi veya kuruluşlara indirimli tarife belirlenmesi uygulamasının sonlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 6: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirkette çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "*Çalışma şartları ve dinlenme hakkı*" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede

gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2023 yılında 1.683,00 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre, işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan, işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirkette görev alan işçilerden 134'ünün 60 ile 100 gün arasında, 78'inin 100 ile 200 gün arasında ve 8'inin 200 ile 300 gün arasında kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları, işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti olarak ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde, Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 7: İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

Şirket bünyesinde çalışan işçilere, bir yılda yasal limit olan 270 saatin üzerinde fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Fazla çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinin birinci fıkrasında, ülkenin genel yararları yahut işin niteliği veya üretimin artırılması gibi nedenlerle fazla çalışma yapılabilmesi, fazla çalışmanın, Kanun'da yazılı koşullar çerçevesinde, haftalık kırk beş saati aşan çalışmalar olduğu; yedinci fıkrasında fazla saatlerle çalışmak için işçinin onayının alınması gerektiği; sekizinci fıkrasında fazla çalışma süresinin toplamının bir yılda 270 saatten fazla olamayacağı ve son fıkrasında fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmanın ne şekilde uygulanacağını çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un "İşin düzenlenmesine ilişkin hükümlere aykırılık" başlıklı 104'üncü maddesinde ise, işçilerini Kanun'un 63'üncü maddesinde ve Yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak çalıştıran işveren veya işveren vekiline binikiyüz Türk Lirası (2023 yılı için 9.302,00 TL) idari para cezası verileceği belirtilmiştir.

4857 sayılı Kanun'un 41'inci maddesine dayanılarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan "İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla çalışmada sınır" başlıklı 5'inci maddesinde, fazla çalışma süresi toplamının bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamayacağı, bu süre sınırının işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkin olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede, belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak Şirket bünyesinde istihdam edilen 88 işçiye ikiyüzyetmiş saatin üzerinde fazla çalışma yaptırıldığı tespit edilmiştir.

Şirket tarafından konu ile ilgili gerekli düzenlemelerin yapılarak, personelin fazla çalışma süresinin, mevzuatta belirtilen sınırlamalar çerçevesinde gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 8: Sayıştaya Verilecek Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgilerin Zamanında Gönderilmemesi

Şirket tarafından, Sayıştaya verilmesi gereken defter, mali tablo ve belgelerin mevzuatta öngörülen sürede gönderilmediği görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8'inci maddesinde kamu idarelerinin hesaplarının, muhasebe yetkilileri tarafından hazırlanarak üst yöneticiler veya görevlendirdiği harcama yetkilileri ile muhasebe yetkilileri tarafından denetime hazır bekletileceği veya Sayıştayın bildireceği yere gönderileceği, bu hesaplara ilişkin ve mevzuatına uygun olarak tutulan defter, kayıt ve belgelerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri, süresi ve usullerinin Sayıştay tarafından belirleneceği, hesapların verilmemesinden doğan sorumluluğun, hesapların Sayıştay tarafından istendiği tarihte görev başında bulunan muhasebe yetkilisi ile üst yönetici veya görevlendirdiği harcama yetkilisine ait olduğu hükme bağlanmıştır.

6085 sayılı Kanun'un 8'inci maddesine dayanılarak Sayıştay Başkanlığı tarafından yürürlüğe konulan "Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ile denetime tabi kamu idarelerince tutulan defter, kayıt, belge ve bilgilerden Sayıştaya sunulacak olanların çeşitleri, verilme yeri, yöntemi ve süresi belirlenmiştir.

Usul ve Esaslar'ın 2'nci maddesinde, bu Usul ve Esaslar'ın Sayıştay denetimine tabi kamu idarelerini kapsadığı, 3'üncü maddesinde kamu idaresinin, kamu veya özel hukuk hükümlerine tabi olup olmadığına bakılmaksızın Sayıştay denetimine tabi tüm idare, kuruluş, müessese, birlik, işletme, bağlı ortaklık ve şirketleri ifade ettiği belirtilirken 5'inci maddesinde, Sayıştay denetimine tabi olan kamu idarelerinin verecekleri defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri sayılmış, bu belgelerin verilme yeri ve süreleri ise 6'ncı maddede belirlenmiştir.

Usul ve Esaslar'ın 7'nci maddesinde, idareler itibarıyla Usul ve Esaslar'ın eklerinde belirlenmiş formatta, her bir tablo, belge veya cetvelin tabi olduğu mevzuata göre yetkili ve sorumlu olanlar tarafından elektronik olarak imzalanarak web portal aracılığıyla Sayıştaya gönderileceği, kamu idaresi hesaplarını Sayıştaya verme sorumluluğunun, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olmayan kamu idarelerinde üst yönetici ile muhasebe yetkilisinde olduğu belirtilmektedir.

Söz konusu Usul ve Esasların "EK 4: Şirketlerin Gönderecekleri Veriler" başlıklı kısmında; Muhasebe Birimi Bilgi Formu, Banka Hesapları Bilgi Formu, Bilanço, Gelir Tablosu, Mali Tablo Dipnot ve Açıklamaları, Birleştirilmiş Veriler Defteri, Envanter Defteri, Geçici Mizan, Kesin Mizan ve Kurumsal Bilgiler Tablosu Sayıştaya verilecek bilgi ve belgeler arasında düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede Şirket tarafından, 2023 yılı öncesindeki hesap dönemlerine ait defter, mali tablo, bilgi ve belgelerin Usul ve Esaslar'ın 5, 6 ve 7'nci maddelerinde belirtilen süre ve usulde Sayıştay'a gönderilmediği ayrıca 2023 yılı içinde birleştirilmiş veriler defterinin usul ve esaslarda belirtilen sürelerle uyulmadan gecikmeli olarak Sayıştaya gönderildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Şirketin belirtilen yasal düzenlemelere uygun olarak vermesi gereken defter, mali tablo, bilgi ve belgeleri belirtilen süre ve usulde Sayıştaya göndermesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>